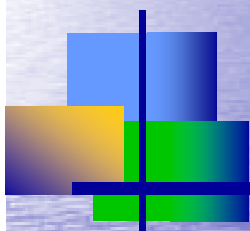

Bak- og hálsverkur

Halldór Jónsson jr

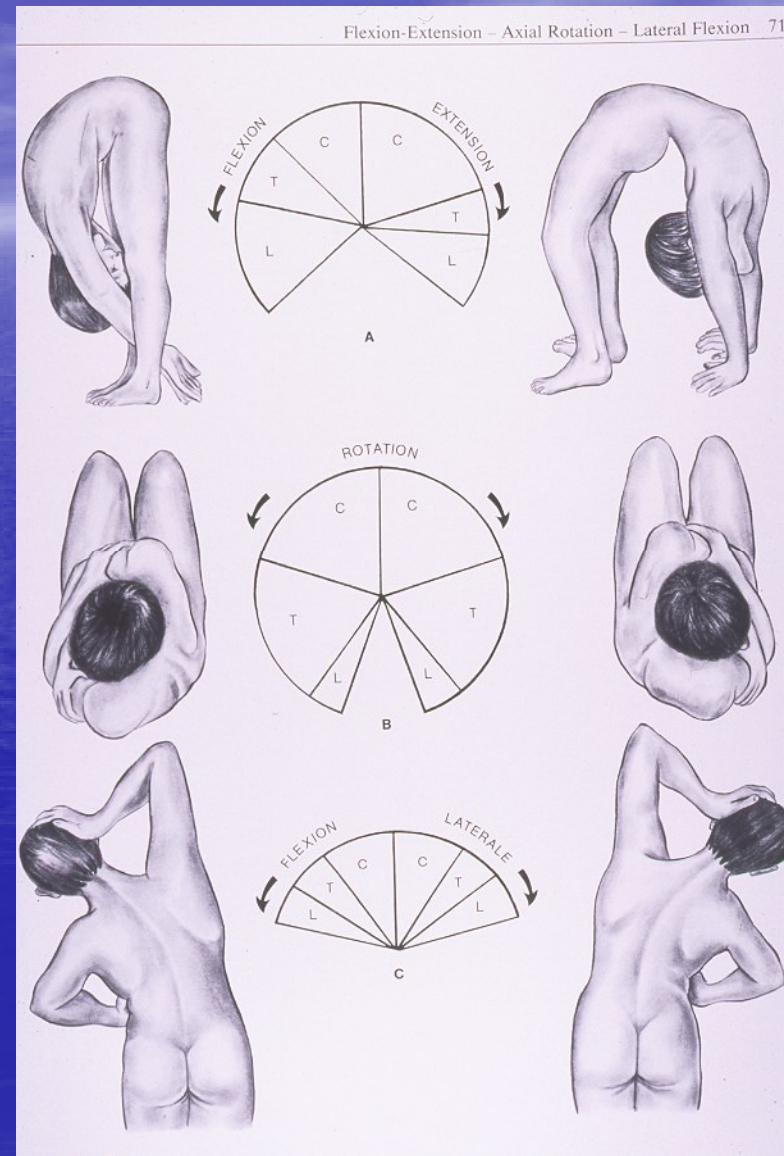
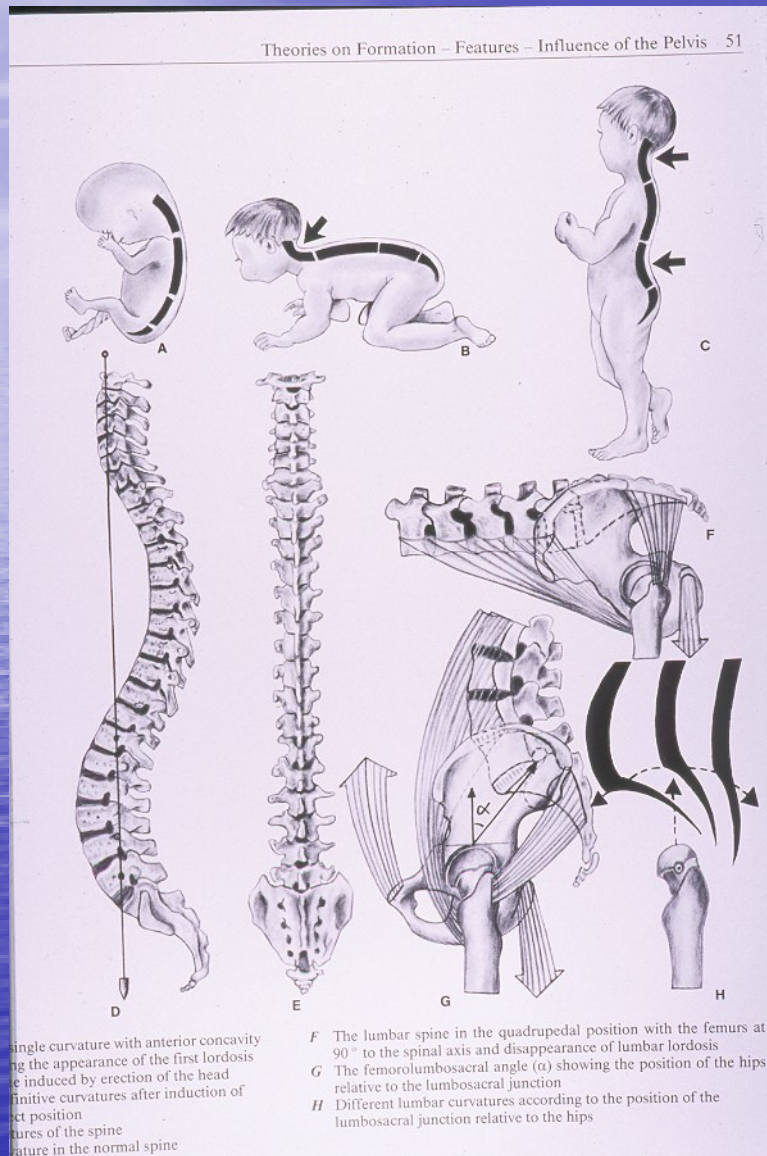
Bæklunarskurðeild LSH

Fossvogi - Reykjavík

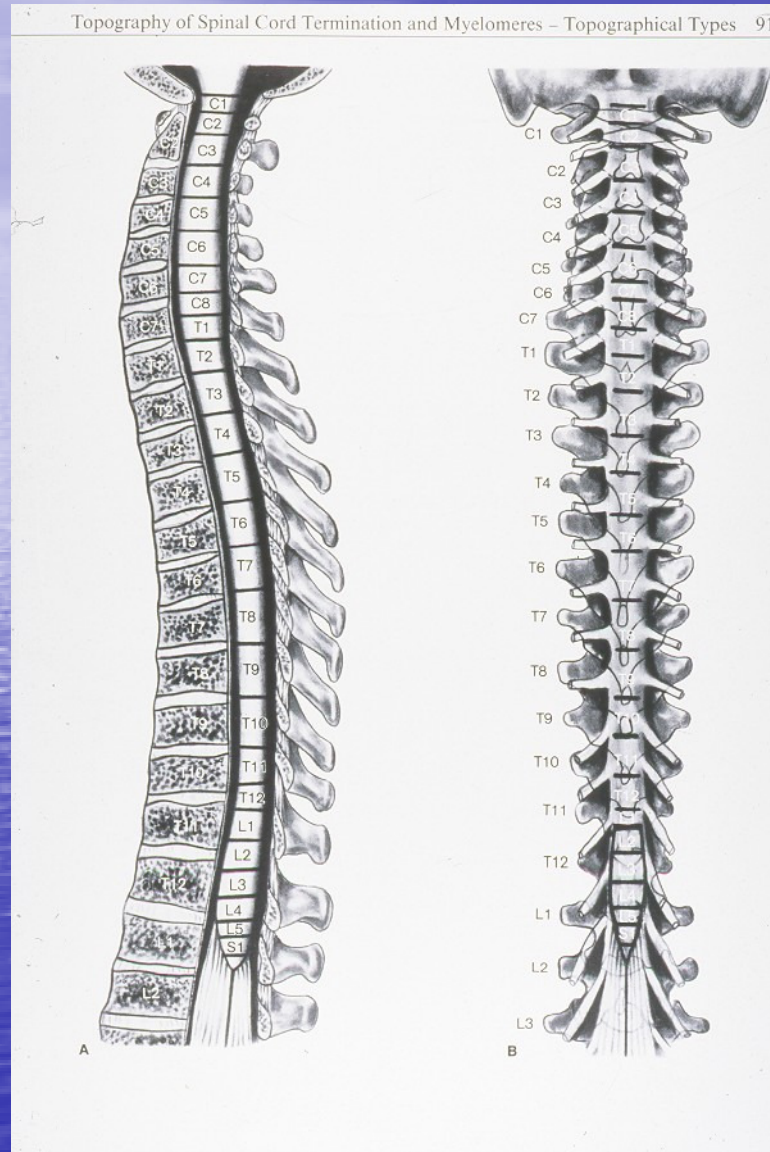
BAK- og HÁLSVERKUR: Orsakir og mismunagreiningar

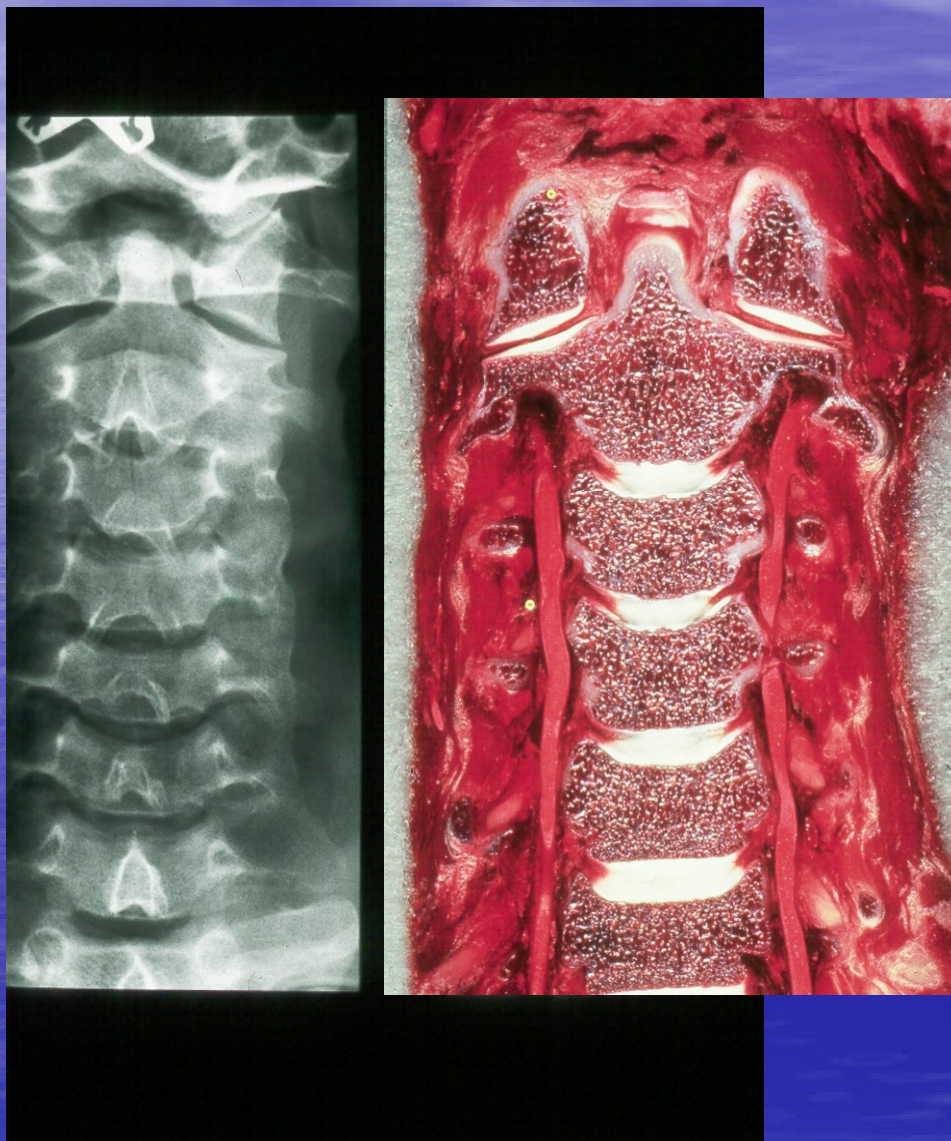
BAK- og HÁLSVERKUR : Hlutverk hryggsúlunnar.....

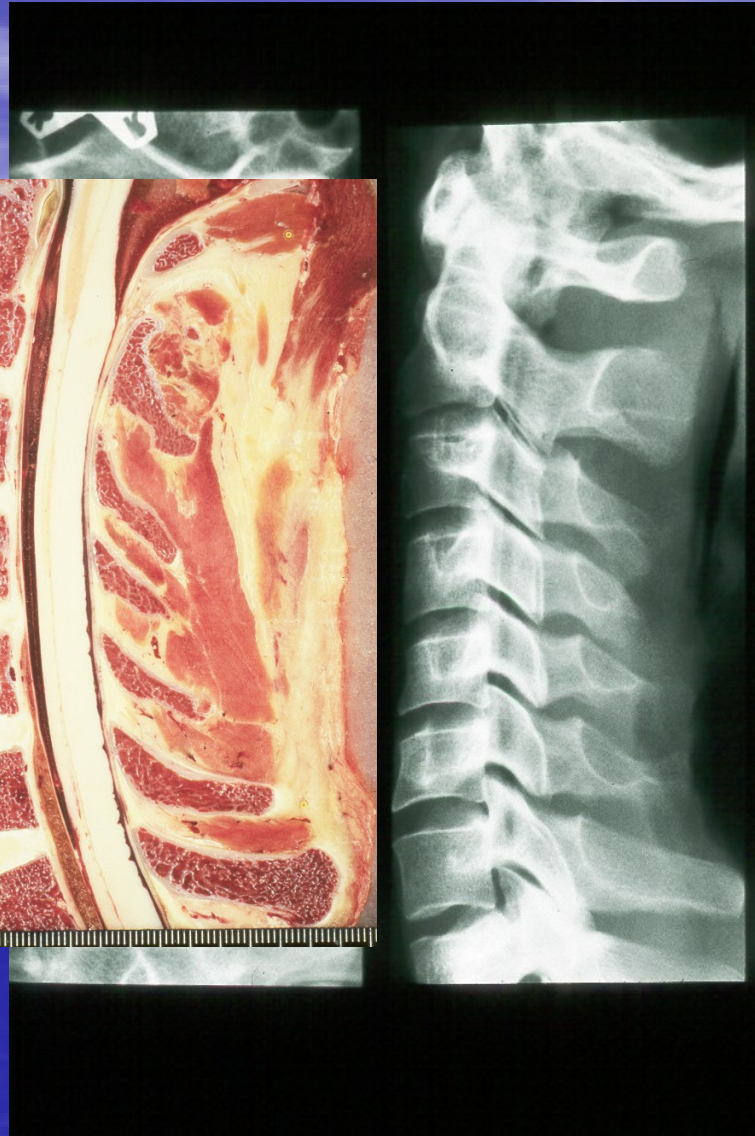
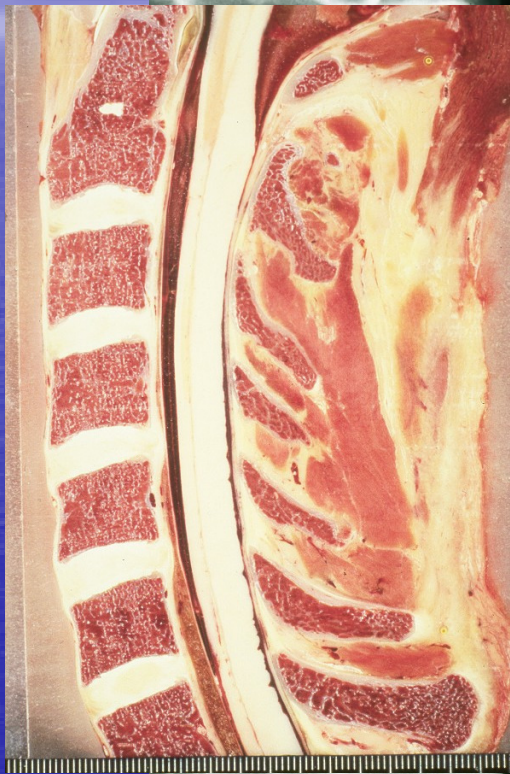
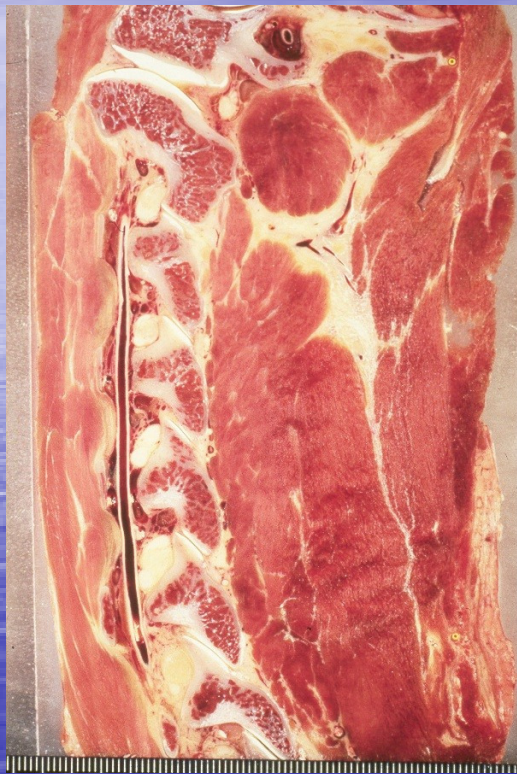
BAK- og HÁLSVERKUR : Hlutverk hryggsúlunnar.....

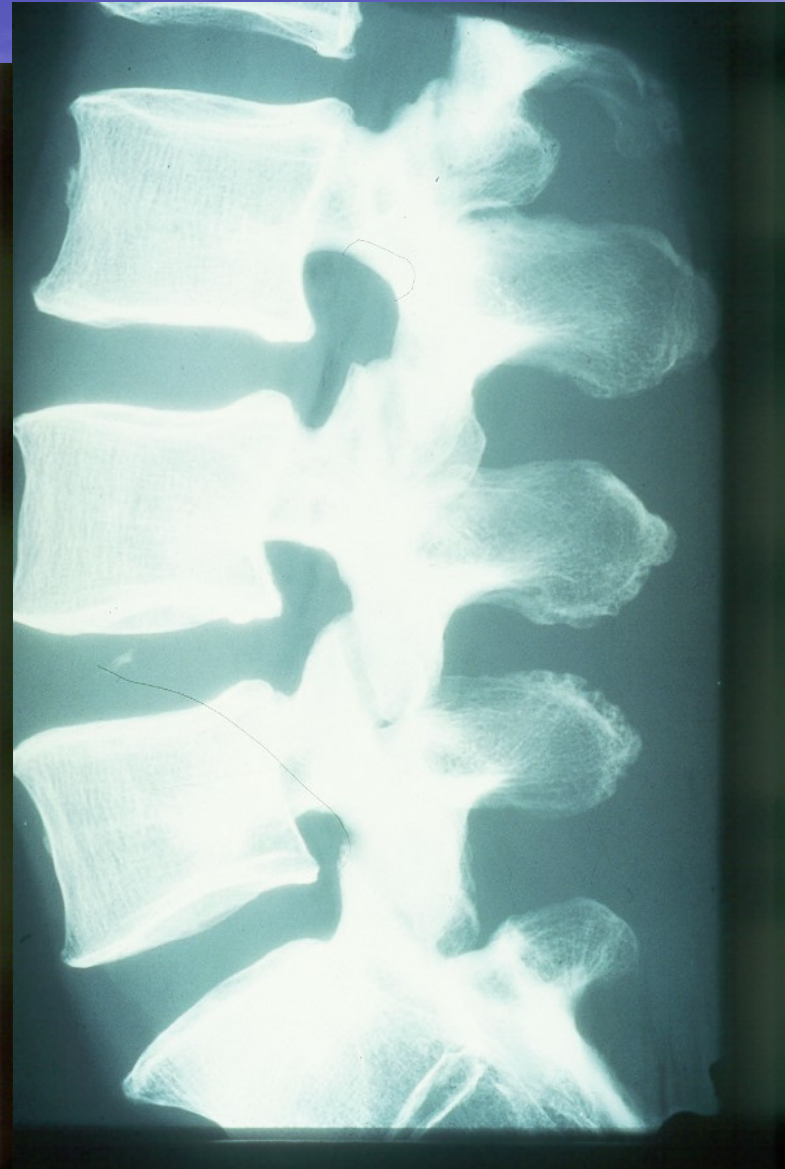
BAK- og HÁLSVERKUR: Líffærafræði í hálshrygg – COR mynd

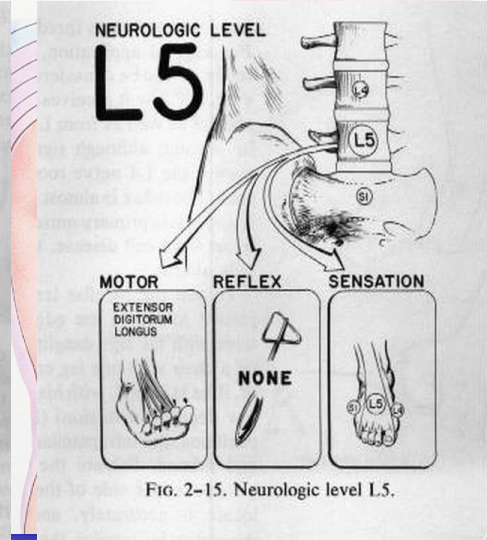
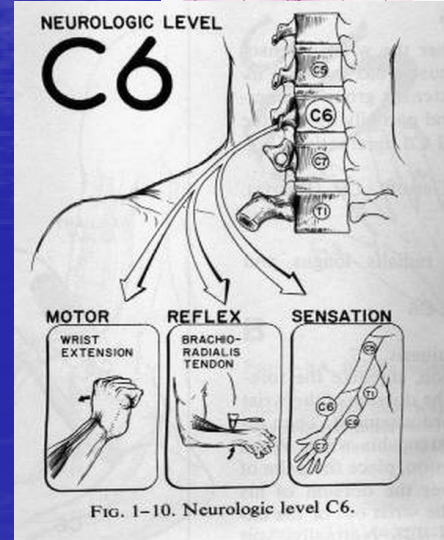
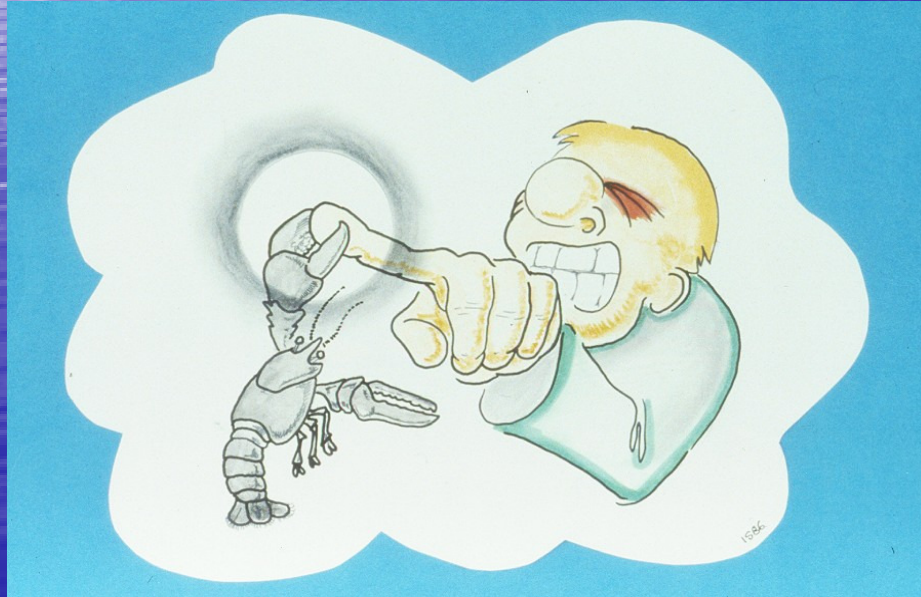
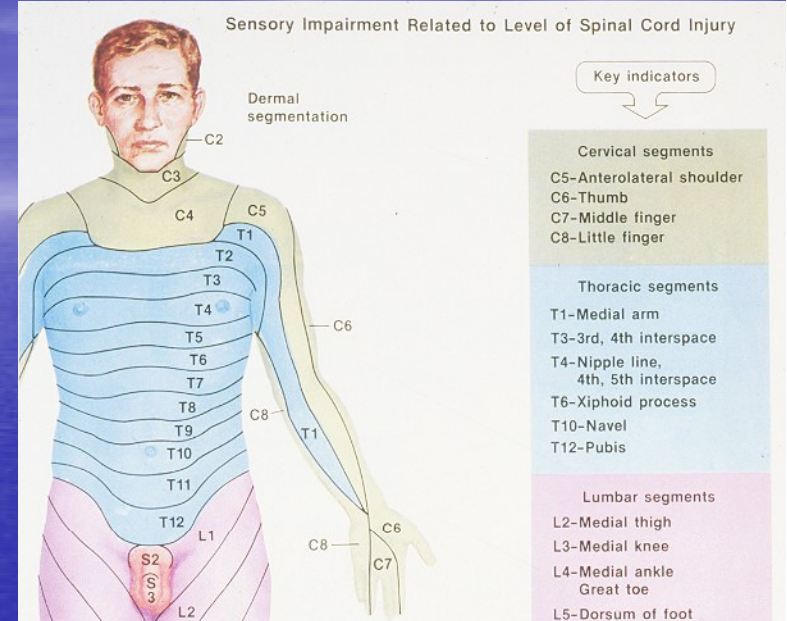
BAK- og HÁLSVERKUR: Líffærafræði í hálshrygg – SAG mynd

BAK- og HÁLSVERKUR: Líffærafræði í lendhrygg – SAG mynd

BAK- og HÁLSVERKUR: Einkenni

BAK- og HÁLSVERKUR: Helstu staðir orsök!

..... t.d. Í slitgigt:
háls hryggur: 36%, brjósthryggur: 2%, lendhryggur: 62%

Helztu orsakir bakverkja

- Um 85% fólks með verki frá neðra mjóbaki fær enga ákveðna greiningu, þar sem orsökina er ekki þekkt
- Ósértæk hugtök tekin upp s.s. skessuskot, tröllatak, þursabit ...)

Orsakir –

- Mekanískar (97%)
 - Álag eða tognun í mjúkvefjum lumbal svæðis (70%)
 - Hrörnunarbreitingar í hryggþófum og facettu-liðum (10%)
 - Útbungandi hryggþófi (bulging disc) (4%)*
 - Þrengd taugagöng (spinal stenosis) (3%)*
 - Spondylolysis et olisthesis (6%)*
 - Samfallsbrot vegna beinþynningar (4%)
 - Hryggskekkjur (kyphosis, scoliosis) (<1%)
- *Oft leiðniverkur niður í fótleggi/ fætur/ tær

Orsakir –

- Non-mekanískar (ca 1%)

- Æxli (0,7%)

- Multiple myeloma
- Önnur meinvörp til beina
- Æxli í hryggsúlu, mænu og taugum
- Æxli í retroperitoneum

- Sýking (0,01%)

- Discitis/ osteomyelitis/ arthritis
- Epidural abcess

- Gigt (0,3%)

- Rheumatoid arthritis
- Ankylosing spondylitis

Orsakir –

- Visceral sjúkdómar (2%)
 - Sjúkdómar hjá kk/kvk
 - Prostatitis
 - Endometriosis
 - Nýrnasjúkdómar
 - Nýrnasteinar
 - Pyelonephritis
 - Aortic aneurysma
 - Sjúkdómar í meltingarvegi
 - Pancreatitis
 - Cholecystitis

Skoðun

- Almennt
 - Er sjúklingur veikindalegur?
 - Innkoma, verkjaður, frásögn
- Inspection á hryggssúlu
- Function (hreyfigeta, passiv-aktiv)
- Palpation (pota, þreyfa)
- Percussion (bank m. fingri, hamri)
- Neurologi (hálstaugar, mjóbakstaugar)

Vinnugreining!

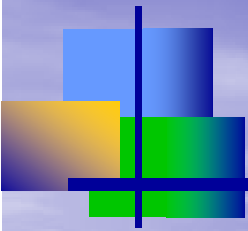
- Grunur um:
 - Mekaniska orsök
 - Non-mekaniska orsök
 - Visceral orsök
 -þarf frekari aðstoð með:
 - Myndrannsóknnum
 - Ástungu (deyfing, sýni)
 - Blóðrannsóknnum

Meðferð

- Útskýring og hughreysting
- Verkjastilling
- Sérhæf meðferð (sprautur)

Eftirlit

- Óþarfi – ekkert!
 - Lagast örugglega!
- Símatími? – þið hringið!
- Sjúkl hafa samband ef ekki lagast innan ákv tíma!
- 1 eftirlit – til öryggis!
 - Rtg? samtímis – jákvætt!

TAKK!

